ISSN: 2476-6925

دانشگاه خوارزمی

دوفصلنامه علمی

زبان و ادبیات فارسی دانشگاه خوارزمی (۳۵)

مجلهٔ سابق دانشکدهٔ ادبیات و علوم انسانی

سال بیست‌ونهم، شمارهٔ ۹۰

بهار و تابستان ۱۴۰۰

- **واکاوی نگاشت مرکزی استعاره‌های مفهومی و طرح‌واره‌های تصویری واژه‌های «آب» و «آتش» در ضرب‌المثل‌های برآمده از ادب فارسی**
  علیرضا آرمان، مهیار علوی‌مقدم، علی تسنیمی، محمود الیاسی
- **تحلیلی بر جایگاه پهلوان‌بانوان در حکمت عملی با بررسی منظومهٔ *بانوگشسب‌نامه***
  رقیه اصغری پهناب‌محله، بهمن نزهت، شیرین رزمجو
- **مقاومت زیردستان دربرابر قدرت با سازوکار ایدئولوژیک در *بوستان سعدی***
  نعمت‌الله ایران‌زاده، محمدحسن حسن‌زاده نیری، سعیده قاسمی
- **تصویرهای توحیدی در *حدیقةالحقیقه* و *مثنوی***
  محمدحسین بیات، فریبا جباری
- **پیرنامه‌های ماوراءالنهر و سیر مقامات‌نویسی طریقت خواجگان در قرون ششم تا هشتم هجری قمری**
  مریم حسینی، مریم رجبی‌نیا
- **واکاوی جلوه‌های زبان فارسی در متون کهن فقه اسلامی**
  مصطفی ذوالفقارطلب، محمد جمالی
- **زوال خیال در مصاف مقال حقوقی؛ جستاری در فرآیند رابطهٔ صورت و محتوا در شعر مشروطه**
  حبیب‌الله عباسی، عبدالرضا محقق
- **کثرت‌اندیشی، فساد عقیده یا کمال اخلاقی؛ بررسی دو رویکرد متقابل در تذکره‌های ادبی ایران و هند**
  محمود فتوحی رودمعجنی، فاطمه رضوی
- **سفر «قهرمان درون» در داستان فریدون**
  غلامعلی فلاح، راضیه فولادی‌سپهر، زهرا سعادتی‌نیا
- **جست‌وجو در سرچشمه‌های تصاویر جسم و جان و تحلیل آنها در آثار ناصرخسرو**
  مریم کسائی، رحمان ذبیحی، علیرضا اسدی
- **نارسایی بیان سنتی در تحلیل تصویرهای شعر بیدل**
  مصطفی میردار رضایی
- **سبک‌شناسی غزلیات ابتهاج با استفاده از زبان‌شناسی نقش‌گرا (رویکرد فعل‌محور)**
  لیلا هاشمیان، محمدتقی یوسفی

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

[DOR: 20.1001.1.24766925.1400.29.90.13.8]

[DOI: 10.52547/jpll.29.90.1]

بسم الله الرحمن الرحیم

دانشگاه خوارزمی

دوفصلنامه علمی

زبان و ادبیات فارسی دانشگاه خوارزمی (۳۵)

مجلهٔ سابق دانشکدهٔ ادبیات و علوم انسانی

دانشگاه خوارزمی (تربیت‌معلم سابق)

دورهٔ جدید، سال بیست‌ونهم، شمارهٔ ۹۰

بهار و تابستان ۱۴۰۰

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

[DOR: 20.1001.1.24766925.1400.29.90.13.8]

[DOI: 10.52547/jpll.29.90.1]

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

[DOR: 20.1001.1.24766925.1400.29.90.13.8]

[DOI: 10.52547/jpll.29.90.1]

دوفصلنامه علمی*

***صاحب امتیاز:** دانشگاه خوارزمی

*** مدیرمسئول**: دکتر ناصرقلی سارلی

*** سردبیر**: دکتر حبیب‌اله عباسی

*** هیئت تحریریه**:

دکتر حسین آقاحسینی	استاد دانشگاه اصفهان
دکتر علی‌اکبر باقری خلیلی	استاد دانشگاه مازندران
دکتر نعمت ییلدیریم	استاد دانشگاه آتاتورک ترکیه
دکتر محمدپارسانسب	استاد دانشگاه خوارزمی
دکتر تقی پورنامداریان	استاد پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
دکتر احمدغنی خسروی	استاد دانشگاه هرات
دکتر حکیمه دبیران	استاد دانشگاه خوارزمی
دکتر حبیب‌الـله عباسی	استاد دانشگاه خوارزمی
دکتر سید عین‌الحسن	استاد دانشگاه جواهر لعل نهرو هندوستان
دکتر محمود فتوحی	استاد دانشگاه فردوسی مشهد
دکتر علی‌محمد مؤذنی	استاد دانشگاه تهران
دکتر سیدمرتضی میرهاشمی	استاد دانشگاه خوارزمی
دکتر بهادر باقری	دانشیار دانشگاه خوارزمی
دکتر ناصرقلی سارلی	دانشیار دانشگاه خوارزمی
دکتر منظر سلطانی	دانشیار دانشگاه خوارزمی
دکتر عفت نقابی	دانشیار دانشگاه خوارزمی
دکتر حامد نوروزی	دانشیار دانشگاه بیرجند

ویراستار ادبی: دکتر زهرا صابری

ویراستار انگلیسی: دکتر حسین بحری

مدیر داخلی: دکتر زهرا صابری

کارشناس مجله: طاهره سادات میراحمدی

دریافت درجهٔ علمی ـ پژوهشی ۳/۲۹۱۰/۲۱۴ و ۳/۲۹۱۰/۳۶۸ و ۳/۲۹۱۰/۹۸۳۲
۷۶/۳/۲۴ ۸۰/۳/۲۲ ۸۶/۱۱/۷

این نشریه در پایگاه‌های علمی زیر نمایه می‌شود:

گوگل اسکالر	www.scholar.google.com
کتابخانهٔ منطقه‌ای علوم و تکنولوژی	ww.ricest.ac.ir
مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی	www.sid.ir
مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری اسلامی	www.noormags.com
پرتال جامع علوم انسانی	www.ensani.ir
پایگاه استنادی علوم جهان اسلام	www.ISC.gov.ir
مگیران	www.magiran.com
سیویلیکا	www.civilica.com

نشانی:
البرز، کرج، حصارک، خیابان شهید بهشتی، بلوار خوارزمی، دانشگاه خوارزمی
کد پستی: ۳۵۸۷-۱۵۸۵
تلفن دفتر مجله: ۳۴۵۱۰۶۱۱-۰۲۶
پست الکترونیکی دفتر مجله: mdazabanfarsi72@yahoo.com و mda72@khu.ac.ir

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.24766925.1400.29.90.13.8]
[DOI: 10.52547/jpll.29.90.1]

یادآوری به نویسندگان مقاله

دوفصلنامهٔ علمی زبان و ادبیات فارسی* به‌منظور ارائهٔ نظریه‌ها و یافته‌های علمی پژوهندگان، هر دوفصل یک‌بار منتشر می‌شود. ازآنجاکه این مجله فقط مقالات پژوهشی را منتشر می‌کند، لازم است چارچوب مقالهٔ پژوهشی را یادآور شویم.

- مقالهٔ پژوهشی حاوی یک مسئلهٔ علمی، نظر، اندیشه، پیام و یا دعوی و دست‌کم روش تازه‌ای است که حاصل تحقیق پژوهنده است و به روشی علمی و منطقی بیان و اثبات می‌شود.
- مقاله در برنامهٔ word ۲۰۰۳ با قلم زر ۱۳ تایپ شود و به‌صورت الکترونیکی با ثبت نام در سایت مجله به نشانی http://jpll.khu.ac.ir ارسال گردد. حجم مقاله از ۲۰ صفحهٔ ۲۴ سطری بیشتر نباشد.
- ساختار مقاله: چکیده ← مقدمه ← متن (طرح مقدمات، بحث)← نتیجه‌گیری← پی‌نوشت ← منابع
- چکیده: چکیده در صفحه‌ای جداگانه، در حداکثر ۲۰۰ کلمه شامل مسئلهٔ تحقیق، روش کار و نتایج به فارسی و انگلیسی به همراه کلیدواژه‌ها.
- مقدمه: شامل طرح موضوع یا مسئلهٔ تحقیق، ضرورت آن و پیشینهٔ تحقیقات انجام شده دربارهٔ موضوع.
- نمودارها و شکل‌ها: تا حد امکان به صورت آماده برای چاپ ارائه شوند و جای آن‌ها در متن اصلی مشخص شود. مندرجات جدول‌ها روشن و آشکار باشد و شماره‌گذاری آن‌ها نیز به ترتیبی باشد که در متن می‌آید. نمودارها، شکل‌ها و جدول‌ها باید به انگلیسی ترجمه شوند. برای دریافت نمونه، به سایت مجله مراجعه کنید.
- منابع و مآخذ: منابع فارسی باید به انگلیسی ترجمه شوند. در ذکر منابع و مآخذ پایان مقاله الگوی زیر اعمال شود:

کتاب: نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده (تاریخ انتشار) *نام کتاب*. نام مترجم یا مصحح. تعداد جلد. نوبت چاپ، محل نشر: ناشر.

مقاله: الف) از مجلات: نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده (تاریخ انتشار) «عنوان مقاله»؛ نام نشریه، دورهٔ مجله، شماره، شمارهٔ صفحه ابتدا و انتهای مقاله.

ب) از مجموعه‌ها: نام خانوادگی نویسنده، نام (تاریخ انتشار) «عنوان مقاله». *نام مجموعه یا کتاب*. نام و نام‌خانوادگی تدوین‌کننده مجموعه. محل نشر: ناشر. شمارهٔ صفحه ابتدا و انتهای مقاله.

پایگاه‌های وب: نام خانوادگی نویسنده، نام (تاریخ انتشار) «عنوان موضوع»، نام و نشانی پایگاه اینترنتی با قلم ایتالیک، تاریخ آخرین بازنگری در پایگاه.

- ارجاعات: در داخل متن دقیقاً به این صورت بیاید: (نام‌خانوادگی نویسنده، سال نشر: شماره صفحه).
- پی‌نوشت: در پانویس صفحات مقاله هیچ‌گونه توضیحی درج نشود، هرگونه توضیحی با شمارهٔ تُک به پی‌نوشت ـ که در پایان مقاله و پیش از منابع و مآخذ می‌آید ـ منتقل گردد.

نویسندگان توجه داشته باشند که مقالهٔ ارسالی در هیچ نشریه، سمینار و همایشی منتشر و ارائه نشده باشد.

مقالات پس از بررسی و ارزیابی علمی، در صورت تأیید، در نوبت چاپ قرار می‌گیرد.

مقالات ارسالی برگردانده نمی‌شود.

مجله در تلخیص و ویرایش مقالات رسیده آزاد است.

دوفصلنامه علمی زبان و ادبیات فارسی دانشگاه خوارزمی

---

* بنابر ابلاغ وزارت ارشاد، نشریات علمی‌پژوهشی از این پس صرفاً با عنوان نشریهٔ علمی منتشر می‌شوند.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

[DOR: 20.1001.1.24766925.1400.29.90.13.8]

[DOI: 10.52547/jpll.29.90.1]

فهرست

واکاوی نگاشت مرکزی استعاره‌های مفهومی و طرح‌واره‌های تصویری واژه‌های «آب» و «آتش» در ضرب‌المثل‌های برآمده از ادب فارسی **۷**
علیرضا آرمان، مهیار علوی‌مقدم، علی تسنیمی، محمود الیاسی

تحلیلی بر جایگاه پهلوان‌بانوان در حکمت عملی با بررسی منظومهٔ *بانوگشسب‌نامه* **۲۵**
رقیه اصغری پهناب‌محله، بهمن نزهت، شیرین رزمجو

مقاومت زیردستان در برابر قدرت با سازوکار ایدئولوژیک در *بوستان* سعدی **۴۵**
نعمت‌الـله ایران‌زاده، محمدحسن حسن‌زاده نیری، سعیده قاسمی

تصویرهای توحیدی در *حدیقةالحقیقه* و *مثنوی* **۷۵**
محمدحسین بیات، فریبا جباری

پیرنامه‌های ماوراءالنهر و سیر مقامات‌نویسی طریقت خواجگان در قرون ششم تا هشتم هجری قمری **۹۷**
مریم حسینی، مریم رجبی‌نیا

واکاوی جلوه‌های زبان فارسی در متون کهن فقه اسلامی **۱۱۹**
مصطفی ذوالفقارطلب، محمد جمالی

زوال خیال در مصاف مقال حقوقی؛ جستاری در فرآیند رابطهٔ صورت و محتوا در شعر مشروطه .. **۱۴۷**
حبیب‌الـله عباسی، عبدالرضا محقق

کثرت‌اندیشی، فساد عقیده یا کمال اخلاقی (بررسی دو رویکرد متقابل در تذکره‌های ادبی ایران و هند) **۱۷۳**
محمود فتوحی رودمعجنی، فاطمه رضوی

سفر «قهرمان درون» در داستان فریدون **۱۹۷**
غلامعلی فلاح، راضیه فولادی سپهر، زهرا سعادتی‌نیا

جست‌وجو در سرچشمه‌های تصاویر جسم و جان و تحلیل آنها در آثار *ناصرخسرو* **۲۲۳**
مریم کسائی، رحمان ذبیحی، علیرضا اسدی

نارسایی بیان سنتی در تحلیل تصویرهای شعر بیدل **۲۴۷**
مصطفی میردار رضایی

سبک‌شناسی غزلیات ابتهاج با استفاده از زبان‌شناسی نقش‌گرا (رویکرد فعل‌محور) **۲۷۱**
لیلا هاشمیان، محمدتقی یوسفی

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.24766925.1400.29.90.13.8]
[DOI: 10.52547/jpll.29.90.1]

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]
[DOR: 20.1001.1.24766925.1400.29.90.13.8]
[DOI: 10.52547/jpll.29.90.1]

The Special Issue of the
Persian Language and Literature

Kharazmi University

EDITORIAL BOARD

Half-Yearly
* **Licence Holder**: Kharazmi University
* **Managing Director**: Nasergholi Sarli, Ph.D
* **Editor-in-Chief**: Habib-Allah Abbasi, Ph.D
* **Editorial Board**:
Hossain Agha Hossaini/ Professor of Isfahan University
Ali Akbar Baghri Khalili/ Professor of Mazandaran University
Nimat Yildirim/ Professor of Ataturk University
Mohammad Parsanasab/ Professor of Kharazmi University
Taghi Pournamdarian/ Professor of Institute for Humanities and Cultural Studies.
Ahmad Qani Khosravi/ Professor of Harat University
Hakimeh Dabiran/ Professor of Kharazmi University
Habib-Allah Abbasi/ Professor of Kharazmi University
Seyyed Eyn Al-Hassan/ Jawaharlal Nehru University
Mahmoud Fotoohi/ Professor of Ferdowsi University
Ali Mohammad Moazzeni/ Professor of Tehran University
Seyyed Mortaza Mirhashemi/ Professor of Kharazmi University
Bahador Bagheri/ Associate Professor of Kharazmi University
Nasergholi Sarli/ Associate Professor of Kharazmi University
Manzar Soltani/ Associate Professor of Kharazmi University
Effat Neghabi/ Associate Professor of Kharazmi University
Hamed Nowrouzi/ Associate Professor of Birjand University
Persian Editor: Dr. Zahra Saberi
English Editor: Dr. Hossain Bahri
Address: 49, Mofateh Ave., Postal Code: 1571914911
Tehran-slamic Republic of Iran.
Tel: 98(26)34510611

Kharazmi University

The Special Issue
Of the

Persian Language and Literature, Kharazmi University
(Half-Yearly) No. 35

Faculty of Literature and Humanities

Journal of the Faculty of Literature and Humanities

Vol. 29, No. 90
Spring & Summer 2021
Tehran, Iran

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

[DOR: 20.1001.1.24766925.1400.29.90.13.8]

[DOI: 10.52547/jpll.29.90.1]

Kharazmi University

Persian Language and literature, Kharazmi University, No.35

Faculty of Literature and Humanities

Vol. 29. No.90
Spring & Summer 2021

- **Analysis of the Central Mapping of Conceptual Metaphors and Pictorial Schemas of the Words "Water" and "Fire" in Proverbs Derived from Persian Literature**
- **An Analysis of the Position of Lady Heroines in Practical Wisdom: The Case Study of *Banu Goshasb-nameh* Poems**
- **Resistance of Subordinates against Power with Ideological Mechanism in Saadi'sBustan**
- **Monotheistic Images in *Hadiqah al-Haqiqah* and *Mathnavi***
- **Hagiographies in Transoxiana and the Process of Writing Khajegans'Doctrinein the Sixth to Eighth Centuries A.H.**
- **Analyzing the Effects of Persian Language in Ancient Islamic Jurisprudence Texts**
- **The Fall of Imagination against Legal Discourse: A Study of the Relationship between Legal Content and Form in the Constitutional Poetry**
- **Pluralism,Corruptionor Moral Perfection (A Study of Two ContrastiveApproaches in Iranian and Indian Literary Tazkirahs)**
- **A Studyof the Journey of the Hero Withinin the Story of Fereydoun**
- **Exploring the Origins and Analyzingthe Images of Body and Soul in Naser Khosrow's Works**
- **The Inadequacy of Traditional Expression in the Analysis of Bidel'sPoeticImages**
- **Stylistics of Ebtehaj LyricsBased on FunctionalLinguistics (The Verb-Based Approach)**

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-29]

[DOR: 20.1001.1.24766925.1400.29.90.13.8]

[DOI: 10.52547/jpll.29.90.1]